

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/135/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119210228
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8119210228.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcov: 1. W. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, XXX XX T., 2. S. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom T. XX, XXX XX T., proti žalovaným: 1. B. I. X., so sídlom C. XX, XXX XX W. W., G.: XX XXX XXX, 2. D. L., so sídlom X. X., XXX XX N., G.: XX XXX XXX, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobcov proti uzneseniu Okresného súdu Prešov, č.k. 20C/23/2019-77 zo dňa 03. júla 2019, takto jednohlasne

rozhodol:

I. M e n í uznesenie vo výroku I. tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie a ukladá žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV C. vedenom na E. X. - katastrálny odbor, obec T., katastrálne územie T.:

- parcela registra „C“, parc. č. XX/X, o výmere XXXXmX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria,
- parcela registra „C“, parc. č. XX/X, o výmere XXX m2, druh pozemku záhrady,
- parcela registra „C“, parc. č. XX, o výmere XXXXmX, druh pozemku záhrady,
- parcela registra „C“, parc. č. XX/X, o výmere XX m2, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria,

a to až do ukončenia veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 60CbZm82/2015 a do ukončenia veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 21Cb/171/2016.

II. M e n í uznesenie vo výroku II., tak že žalobcovia majú voči žalovaným nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že: „I. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamieta.

II. Žalovaným v 1. a 2. rade náhradu trov konania nepriznáva a žalobcovia nemajú právo na náhradu trov konania.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. c), d), § 328 ods. 2, § 329 ods. 1, § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobcovia sa podaným návrhom domáhali, aby súd uložil žalovaným povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam špecifikovaným v podanom návrhu. Návrh na vydanie neodkladného opatrenia dôvodili tým, že žalovaný v 1. rade vymáha pohľadávku zo zmluvy č. XXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX na Okresnom súde v Banskej Bystrici na základe zmenky, a tú istú pohľadávku vymáha na Okresnom súde v Prešove podanou žalobou o zaplatenie s návrhom na vydanie platobného rozkazu. V oboch prípadoch boli vydané platobné rozkazy, proti ktorým boli v zákonnej lehote podané odpory, pričom Okresný súd Prešov uznesením zo dňa 05.01.2017

zrušil platobný rozkaz. V oboch prípadoch však doposiaľ nebolo rozhodnuté. Napriek uvedeným skutočnostiam žalovaný v 1. rade pristúpil k vymáhaniu pohľadávky, tak ako je uvedené v oznámení o začatí výkonu záložného práva v liste zo dňa 20.05.2019. Cieľom žalovaného tak nie je len vymożenie pohľadávky súdnou cestou, ale aj vydrażenie obydľia v dobrovoľnej drażbe, o ktorej súd nevie. Uviedli, že žalovaný v 1. rade si už raz pohľadávku vymáhal dobrovoľnou drażbou v konaní na Okresnom súde v Prešove v konaní sp. zn. 17C/102/2014, pričom konanie bolo v tejto veci zastavené. Uviedli, že z dôvodu omeškanej splátky sa žalovaný všemožne snaží nekalými praktikami za pomoci neprijateľných podmienok nezákonne obohatiť a preto, aby sa predišlo možným vážnym následkom, je dôvodné dočasne upraviť pomery tak, aby sa vyriešila zásadná právna otázka eurokonformnosti mimosúdného výkonu záložného práva, pričom žalovaní by neboli neodkladným opatrením nijako ukrátení, len by sa im zúžil okruh spôsobov výkonu záložného práva. Neodkladné opatrenie navrhli nariadiť, až do právoplatného skončenia veci na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 60CbZm82/2015 a do ukončenia veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 21Cb/171/2016.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je preukázanie potreby bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami sporu alebo preukázanie obavy z ohrozenia exekúcie. Súd mal za to, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Žalobcovia za hlavný dôvod vyhovenia návrhu považovali konania vedené na Okresnom súde Banský Bystrica a Prešov, týkajúce sa pohľadávky o podnikateľskom úvere č. XXXXXX. Súd sa s týmito dôvodmi nestotožnil, a to z dôvodov, že záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva, ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená. Je nesporné, že žalobkyňa v 2. rade uzatvorila so žalovaným v 1. rade dňa 07.09.2012 Zmluvu o podnikateľskom úvere č. XXXXXX. Na zabezpečenie bola medzi žalobcom v 1. rade a žalovaným v 1. rade uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam. Dňa 20.05.2019 bolo žalobcom oznámené začatie výkonu záložného práva. Z uvedeného vyplýva, že žalobcovia pohľadávku riadne a včas nespĺnili, a teda žalovaný v 1. rade je oprávnený zákonom ustanoveným alebo v zmluve určeným spôsobom začať výkon záložného práva. Uviedol, že žalovaný v 1. rade nepotrebuje na výkon záložného práva súdom judikovanú pohľadávku, a preto nie je dôvodné návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť. Ak bude výkonom záložného práva uspokojená pohľadávka v celej výške alebo len časť, uhradená suma by mala byť zohľadnená pri rozhodovaní súdov v konaniach 60CbZm 82/2015 a 21Cb/171/2016. Pokiaľ ide o ďalšie dôvody, a to, aby sa vyriešila zásadná eurokonformná otázka mimosúdného výkonu záložného práva, obchádzanie ex offo súdnej kontroly zmluvných podmienok a princíp ochrany spotrebiteľa, tak k tomu súd uviedol, že vzťah medzi stranami nebol založený spotrebiteľskou zmluvou, a teda žalobcovia nie sú spotrebiteľia. Uvedené nepochybne vyplýva už zo samotného názvu úveru (zmluva o podnikateľskom úvere), ale aj označenia žalobkyne v 2. rade, keď je označená obchodným menom, sídlom, G., predmetom činnosti a dátumom vzniku živnostenského oprávnenia. Poukázal na to, že obdobne bol vzťah posúdený aj v konaní 11C/295/2013, preto aplikácia ustanovení o ochrane spotrebiteľa nie je v predmetnej veci dôvodná. Nakoľko žalobcovia neuviedli iné dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia súd návrh zamietol. Vo vzťahu k námietke prekážky právoplatne rozhodnutej veci súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5M Cdo 13/2007.

5. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaní boli v konaní úspešní v celom rozsahu, avšak vzhľadom k tomu, že si náhradu trov konania neuplatnili a zo spisu im žiadne trovy nevyplývajú, súd žalovaným nárok na náhradu trov konania nepriznal a žalobcovia ako neúspešná strana nemajú právo na náhradu trov konania.

6. Proti uzneseniu podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia, a to proti výroku I.. Namietali nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Nesúhlasili s odôvodnením rozhodnutia v bode 10., pretože všetky skutočnosti, ktoré opísali v návrhu sú osvedčené. Mali za to, že je tu ohrozené právo, a že je potrebné nariadiť neodkladné opatrenie, aby sa predišlo ujme, t.j. vydrażeniu nehnuteľnosti. Uviedli, že žalovaný v 1. rade vymáha tú istú pohľadávku zo zmluvy č. XXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX na Okresnom súde v Banskej Bystrici a tú istú pohľadávku vymáha na Okresnom súde v Prešove žalobou o zaplatenie s návrhom na vydanie platobného rozkazu. Uviedli, že žalobkyňa z poskytnutého úveru 20.000,- Eur uhradila sumu 3.684,16 Eur. Poukázali na to, že žalovaný v 1. rade si na Okresnom súde v Banskej Bystrici uplatňuje pohľadávku vo výške 57.676,27 Eur a na Okresnom súde v Prešove si uplatňuje pohľadávku vo výške 26.193,52 Eur s prísl. spolu teda žalovaný v 1. rade vymáha sumu 83.869,79 Eur s prísl., pričom okrem toho pristúpil k vymáhaniu pohľadávky aj predajom nehnuteľnosti.

Ďalej uviedli, že žalobca v 1. rade nikdy nebol podnikateľ a žalobkyňa v 2. rade nebrala úver na podnikateľský účel, peniaze boli použité na rekonštrukciu obydľia, ktorý nikdy neslúžil na podnikateľské účely, čo uviedli aj v konaniach vedených na Okresnom súde v Banskej Bystrici a Okresnom súde v Prešove. Poukázali na to, že súd si ani neuplatnil súdny poplatok za podanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ak usúdil, že sa jedná o podnikateľský úver, pričom spotrebiteľ je oslobodený od poplatkov zo zákona iba pri spotrebiteľských veciach. Na základe uvedeného navrhli, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v uvedenej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípade rozhodol vo veci odvolací súd.

7. Žalovaný v 1. rade sa k podanému odvolaniu vyjadril tak, že má za to, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné, pričom sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia, okrem časti, podľa ktorej súd uviedol, že vo veci nie je daná prekážka rei iudicatae. Uviedol, že akékoľvek námietky si môžu žalobcovia uplatňovať práve v uvedených súdnych konaniach, pričom ako uviedol súd prvej inštancie, v prípade, ak dôjde k čiastočnému alebo úplnému uhradeniu dlžnej sumy z titulu zmluvy o úvere, uvedená skutočnosť bude musieť byť zohľadnená v konaní, v ktorom sa uplatňuje nárok z titulu zmluvy o úvere. Vzhľadom na uvedené tak nemôže dôjsť k žiadnej duplicite nárokov tak, ako sa to snažia vykresliť žalobcovia. Zdôraznil, že k uplatneniu nároku na Okresnom súde v Prešove (pohľadávka priamo zo zmluvy o úvere), bol nútený pristúpiť práve z dôvodu extrémneho omeškania s úhradou dlhu zo strany žalobkyne v 2. rade, t.j. v zákonnej premlčacej dobe tak, aby sa jeho nárok nepremlčal. Uviedol, že si na dobrovoľnej dražbe uplatňuje nároky výlučne zo zmluvy o úvere, a to v rozsahu tak, ako sú tieto ním uplatňované v konaní vedenom na Okresnom súde v Prešove, teda v rozsahu, v akom bol vydaný platobný rozkaz. Vzhľadom na uvedené tak žiadna duplicita nárokov, ktoré by mali byť vymáhané a uplatňované na dobrovoľnej dražbe neexistuje a ani nikdy neexistovala, keďže žalovaný si uplatňuje nároky v rozsahu tak, ako sú tieto uplatňované v konaní vedenom na Okresnom súde v Prešove. Poukázali na to, že žalobkyňa v 2. rade je v extrémnom omeškaní s úhradou dlhu, kedy od roku 2013 neuhradila žiadnu sumu. Ďalej uviedol, že nesúhlasí s postavením žalobkyne ako spotrebiteľky. Zároveň poukázal na to, že exekúciu je možné len viesť na majetok žalobkyne v 2. rade, ale nie je možné viesť ju na majetok žalobcu v 1. rade, keďže tento nie je úverový dlžník, ale len záložca, čo znamená, že predať záloh je možné len a výlučne prostredníctvom dobrovoľnej dražby, ale nie je ho možné v prejednávacom prípade predať v rámci exekúcie. Ďalej poukázal na to, že v predmetnom prípade existuje prekážka rei iudicatae, kedy v roku 2013 bolo právoplatne rozhodnuté o neodkladnom opatrení žalobcov, pričom skutkové a ani právne skutočnosti sa od roku 2013, resp. 2014 nezmenili. Ďalej mal za to, že konanie žalobkyne považuje za v rozpore s dobrými mravmi. Vo vzťahu k uzatvorenej zmluve uviedol, že táto je bez pochybností zmluvou podnikateľskou z dôvodov špecifikovaných v jeho vyjadrení, teda má za to, že žalobkyňa nemá postavenie spotrebiteľky, ale má postavenie podnikateľky, čomu samo o sebe vylučuje možnosť aplikácie tzv. noriem spotrebiteľského práva na daný zmluvný vzťah. Navrhol, aby odvolací súd potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie ako vecne správne, resp. aby konanie vo vzťahu k žalovanému v 1. rade zastavil z dôvodu prekážky rei iudicatae.

8. Žalobcovia sa k podanému vyjadreniu žalovaného v 1. rade vyjadrili tak, že sa nesnažia nič vykresliť ako píše žalovaný v 1. rade vo svojom vyjadrení, ale len súdu dávajú iba skutočnosti, ktorú sú a ktorú sú aktuálne, pričom dobrovoľnou dražbou sa žalovaný v 1. rade chce vyhnúť súdu. Žalobkyňa v 2. rade čestne prehlásila, že nikdy nechcela úver na podnikanie, peniaze nepoužila na podnikanie, ale na osobnú potrebu. Uviedla, že žalovaný v 1. rade jej tvrdil, že je výhodnejšie zobrať úver na podnikanie, ale to jej navrhol až vtedy, keď zistil, že má živnosť a až vtedy sa zmluvy prerobila na jej meno, pretože predtým bol na zmluve uvedený ako dlžník žalobca v 1. rade, čiže jej manžel, pričom zmluvu museli ísť podpísať do Banskej Bystrice. Uviedla, že podľa skutočností ide o neplatnú zmluvu, pretože boli uvedení do omylu pri jej uzatváraní a žalovaný v 1. rade použil nekalú praktiku, ktorá odporuje dobrým mravom. Uviedla, že je povolaním upratovačka a nemôže vedieť, čo je pre ňu výhodné, pričom ani samotný žalovaný v 1. rade nechcel pristúpiť na žiadnu mimosúdnu dohodu, ktorú vypracoval ich právny zástupca. Ďalej uviedla, že sa nebráni splácaniu dlhu, ale chce spravodlivý proces a chce vedieť skutočnú výšku dlhu. Poukázala na to, že je to žalobca v 1. rade, ktorý si ako záložca snaží brániť svoju nehnuteľnosť, pričom samotný žalovaný v 1. rade si mohol svoju pohľadávku vymáhať už v roku 2013 súdnou cestou a nie tak, že najprv pristúpi k dražbe a až keď hrozilo premlčanie pohľadávky, tak rýchlo podal žalobu na súd. Z dôvodu omeškanej splátky sa žalovaný v 1. rade snaží nekalými praktikami za pomoci neprijateľných podmienok nezákonne obohatiť, pričom nie je možné hovoriť v jeho prípade o dobrých mravoch, keď si v liste o oznámení o zosplatnení úveru žiada zmluvnú pokutu vo výške 6.000,- Eur. Uviedli, že trvajú na svojich vyjadreniach a predložených povinnostiach, ktoré sú pravdivé, pričom

nie je dôvod na draženie nehnuteľnosti, ktorá je jediným obydľím a okrem iného žalovaný v 1. rade vymáha pohľadávku aj vo vyššie uvedených konaniach, ktoré nie sú právoplatne skončené a v ktorých ešte nebola ani raz vypočutá. Na základe uvedeného navrhli, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v uvedenej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne rozhodol vo veci odvolací súd.

9. Žalovaný v 1. rade sa k podanému vyjadreniu žalobcov vyjadril tak, že popiera tvrdenie žalobkyne o tom, že predmetný úver nikdy nechcela na podnikanie a žalobkyňa takýto svoj úmysel nikdy neprezentovala, práve naopak, predložila pred podpisom úverovej zmluvy kópiu oprávnenia na podnikanie, ktoré doložil do súdneho spisu. Z uvedeného je tak zrejmé, že žalobkyňa začala vedome a cielene vykonávať podnikateľskú činnosť, a v rámci uvedeného predmetu podnikania bol žalobkyni spornou zmluvou o úvere aj úver poskytnutý. V tejto súvislosti zdôvodnil, že žalobkyňa ako finančný agent je osobou odborne spôsobilou vo vzťahu k problematike týkajúcej sa noriem tzv. spotrebiteľského práva a z uvedeného dôvodu žalobkyni pri podpise úverovej zmluvy muselo byť zrejmé, aký je rozdiel medzi zmluvou spotrebiteľskou a podnikateľskou zmluvou. Ďalej uviedol, že nič nemôže zmeniť na skutočnostiach, ktoré existovali v čase pred podpisom úverovej zmluvy, a v čase podpisu úverovej zmluvy, kedy žalobkyňa v 2. rade mala nepochybne postavenie podnikateľky. Poukázal na to, že v prípade, ak žalobkyňa v 2. rade skutočne predstierala, že je podnikateľka a úver použije na podnikanie, hoci v skutočnosti tomu od počiatku tak nebolo a uvedeným konaním došlo k vylákaniu úveru od veriteľa, je možné za splnenia a pristúpenia ďalších okolností možné uvažovať o naplnení skutkovej podstaty úverového podvodu, resp. podvodu. Ďalej poprel tvrdenie žalobkyne, že jej radil, že je výhodnejšie zobrať úver na podnikanie, a že sa následne zmluva prerobila na meno žalobkyne, nakoľko uvedené sa nezakladá na pravde a tiež poprel tvrdenie, že by bola žalobkyňa uvedená do akéhokoľvek omylu, pričom v tejto súvislosti zdôraznil, že žalobkyňa bližšie neuviedla, v čom by do omylu uvedená mala byť. Poukázal na to, že žalobkyňa dlhodobo prezentuje svoju ochotu uhrádzať svoj dlh, avšak od roku 2013 neuhradila ani jednu euro. Opätovne poukázal na nemožnosť vedenia exekúcie na záloh. Navrhol, aby súd potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie ako vecne správne, resp. aby konanie vo vzťahu k žalovanému v 1. rade zastavil z dôvodu prekážky rei iudicatae.

10. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je dôvodné.

12. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

13. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

14. K námietke nesprávnych skutkových zistení odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávannej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je

významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Uvedená odvolacia námietka naplnená nebola.

15. K námietke nesprávneho právneho posúdenia odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Odvolací súd mal za to, že došlo k naplneniu tejto odvolacej námietky, a to tým, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vyhodnotenie splnenia podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia.

16. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p., pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

17. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

18. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) C.s.p., neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

19. Podľa § 326 ods. 1, 2 C.s.p., v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

20. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že neodkladné opatrenie môže súd nariadiť v dvoch prípadoch a to: (i) ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo (ii) ak je obava z ohrozenia exekúcie, pričom tak môže učiniť pred začatím konania, počas konania a tiež po jeho skončení. Podmienkou je taktiež osvedčenie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Neodkladné opatrenie umožňuje rýchlo a pružne riešiť situáciu, keď je potrebný urýchlenný zásah súdu, aby sa zabránilo ďalšiemu zhoršeniu postavenia oprávnenej strany sporu. Vzhľadom na charakter neodkladných opatrení pri ich nariadení nemusí súd dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci samej. To však neznamená, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a bez osvedčenia potreby neodkladne upraviť pomery. Pred nariadením neodkladného opatrenia je postačujúce pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Navyiac, pojem potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu je potrebné vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom by strane sporu hrozila ťažko napravitelná ujma.

21. Pojem „potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu“ treba vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom by strane sporu hrozila ťažko napravitelná ujma. Zmyslom neodkladného opatrenia je tak poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenej strane a zabrániť zhoršovaniu jej postavenia, a to napriek tomu, že súd nemá náležite zistený skutkový stav. Musí sa prihliadať na ochranu oprávnených záujmov toho, kto o nariadenie neodkladného opatrenia žiada. Na druhej strane sa tiež musí prihliadnúť

na ochranu toho, proti komu má navrhované neodkladné opatrenie smerovať, aj keď táto ochrana nemôže dosiahnuť takú intenzitu, aby prakticky znemožnila nariadenie neodkladného opatrenia.

22. Predovšetkým je potrebné poukázať na to, že v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné (pozri uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010).

23. Odvolací súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd neskúma okolnosti, ktoré sú dôležité pre konanie vo veci samej a svojim rozhodnutím nemôže prejudikovať rozhodnutie vo veci samej. Ide len o skúmanie splnenia podmienok potreby bezodkladnosti vydania rozhodnutia, o ktoré strana žiada, resp. pravdepodobnosti ohrozenia jej práv a oprávnených záujmov. V prípade rozhodovania o neodkladnom opatrení nie je potrebné, aby strana predložila dôkazy, ktoré by s istotou preukázali ohrozenosť jej práva, avšak musí predložiť aspoň také dôkazy, ktoré by jej právo alebo ohrozenie tohto práva alebo výkonu rozhodnutia aspoň osvedčovali a jej tvrdenia aspoň spravdepodobňovali.

24. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že medzi žalobcami a žalovaným v prebiehajú v súčasnosti tak na Okresnom súde v Prešove ako aj na Okresnom súde v Banskej Bystrici konania, v ktorých sa žalovaný domáha zaplataenia dlžných súm súvisiacich s uzatvorenou zmluvou o podnikateľskom úvere a zmenkou, ktorá bola uzatvorená medzi tými istými stranami a v ten istý deň ako samotná zmluva o podnikateľskom úvere. Uvedené konania neboli doposiaľ právoplatne ukončené a ako vyplýva z dôkazov predložených žalobcami, žalovaný v 1. rade už žalobcom oznámil začatie výkonu záložného práva, ktorý sa má realizovať formou dobrovoľnej dražby podľa zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách (č.l. 4 a nasl.). Predmetom výkonu záložného práva majú byť nehnuteľnosti špecifikované v podanom návrhu, pričom zo samotnej podnikateľskej zmluvy a z oznámenia o začatí výkonu záložného práva vyplýva, že jednou z nehnuteľností, ktorá je predmetom výkonu tohto práva má byť aj rodinný dom, v ktorom žalobcovia majú svoj trvalý pobyt a v ktorom žijú.

25. Odvolací súd má za to, že v uvedenom prípade existuje potreba dočasnej úpravy pomerov a táto priamo súvisí s ochranou jej vlastníckeho práva a s tým, aby žalobcovia neprišli o domov a strechu nad hlavou. Z uvedeného dôvodu je žalobcami osvedčená dôvodnosť potreby dočasnej úpravy pomerov, keďže je zrejmé, že žalovaný už začal s výkonom záložného práva, pričom medzi stranami je sporný charakter a platnosť zmluvných dojednaní, ako aj výška dlhu žalobkyne v 2. rade. V takomto prípade je teda neodkladné opatrenie jediným efektívnym prostriedkom dočasnej ochrany pred pozbavením vlastníckeho práva žalobcov k predmetným nehnuteľnostiam.

26. Uložením povinnosti žalovaným zdržať sa výkonu záložného práva im nevznikne žiadna ujma, avšak naproti tomu, ak by odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v takom prípade by žalobcom reálne hrozila strata ich obydlia, a teda reálne by mohli ostať bez strechy nad hlavou. V takom prípade by potom napravenie takto vzniknutého následku a návrat do pôvodného stavu bol možný len podaním žaloby o neplatnosť dražby, resp. iného úkonu, ktorým by žalobcovia, resp. žalobca v 1. rade stratil vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, čo by následne spôsobilo na strane žalobcov len ďalšie trovy a výdavky, nehovoriac o čase, ktorým by sa dostali k svojmu právu. Na druhej strane, ak by bol žalovaný v 1. rade ako veriteľ v konaniach vo veci samej predsa len úspešný, potom môže záložné právo vykonať a následne sa domáhať od žalobcov zaplataenia všetkých dlhov vrátane úrokov z omeškania. Týmto je daný a osvedčený naliehavý právny záujem a nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia je jediný možný spôsob ako sa môžu žalobcovia brániť pred pozbavením ich vlastníckeho práva k obydlíu.

27. Záverom teda možno konštatovať, že zo správania žalovaného v 1. rade, ktorý má postavenie veriteľa vyplýva, že už realizoval úkony, ktoré smerujú k realizácii výkonu záložného práva k dotknutým nehnuteľnostiam, a teda odvolací súd má za to, že v predmetnom prípade je dané nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy a tak aj dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia, preto rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo správne a bolo potrebné ho zmeniť.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd podľa § 388 C.s.p. zmenil uznesenie v napadnutom výroku I. tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

29. Záverom odvolací súd zdôrazňuje, že v takýchto prípadoch neodkladné opatrenie možno vnímať len ako dočasné opatrenie, ktoré je limitované trvaním konania vo veci samej, t.j. v predmetnom prípade konaním o určenie práva zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Neodkladné opatrenie v takýchto prípadoch zásadne neprejudikuje práva a záujmy strán sporu a zaniká v zásade právoplatným rozhodnutím súdu vo veci samej. Uvedený záver potvrdzuje aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 171/2010 zo dňa 22.09.2010 podľa ktorého: „Pri nariadení predbežného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabráňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme predbežného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov a ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný, a môže rozhodnúť inak.“

30. Vo vzťahu k otázke posúdenia skutočnosti, či žalobcovia sú v postavení spotrebiteľa odvolací súd uvádza, že aj táto otázka bude premetom posudzovania v prebiehajúcich konaniach, nakoľko tvrdenia žalobcov, že nešlo o „podnikateľský“ úver a boli uvedení do omylu doposiaľ neboli vyvrátené.

31. Vo vzťahu k výroku o trovách konania, odvolací súd uvádza, že aj keď tento výrok nebol napadnutý podaným odvolaním, ide v zmysle § 379 písm. a) C.s.p. o závislý výrok, ktorý je potrebné, a to aj vzhľadom na odvolacím súdom zmenený prvý výrok napadnutého uznesenia, v zmysle § 388 C.s.p. zmeniť. Vzhľadom na to, že odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že vyhovel návrhu žalobcov a nariadil neodkladné opatrenie v takom rozsahu, v akom sa ho podaným návrhom domáhali a tiež vzhľadom na to, že zo strany žalobcov bol zaplatený súdny poplatok za podanie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, tak žalobcovia boli úspešní v rozsahu 100%, a to aj v odvolacom konaní, preto im bol priznaný nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

32. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).